

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет лінгвістики та перекладу
Кафедра педагогіки і психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

• **ПСИХОЛОГІЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ТА КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ**

Галузь знань **05 – Соціальні та поведінкові науки**
Спеціальність **053 – Психологія**
Назва освітньої програми **Психологія**
Рівень вищої освіти **другий (магістерський) рівень**

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
професор кафедри педагогіки та психології, доктор психологічних наук Казанжи Марія Йосипівна	+38 679297713	kazanzhy.mariya@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Дисципліна «**Психологія професійного розвитку та конкурентоздатності**» передбачає надання знань про засоби побудови професійної кар'єри, кар'єрного зростання, надання психологічної допомоги щодо успішного здійснення кар'єри спеціалістів різного профілю.

Метою викладання навчальної дисципліни «**Психологія професійного розвитку та конкурентоздатності**» є формування знань про організацію наукового процесу та отримання практичних навичок проведення наукових досліджень щодо визначення перспективного розвитку техніко-технологічного забезпечення тваринництва на основі моделювання.

Завданнями дисципліни є

сформувати уявлення про типи, стадії, стратегії кар'єри;

- розкрити зміст понять: «кар'єра», «професійна орієнтація», «професійне самовизначення», «професійна компетентність», «кар'єрна компетентність», «кар'єрні компетенції», «конкурентоспроможна особистість», «конкурентоздатна особистість»;
- визначити методи розвитку кар'єрної компетентності та засоби кар'єрного зростання спеціалістів різного профілю;
- розкрити діагностичні методики щодо виявлення стану розвитку кар'єрного потенціалу особистості;
- охарактеризувати психологічне забезпечення професійного становлення особистості, розвитку кар'єрних компетенцій спеціалістів різного профілю, становлення іміджу вчителя та навчального закладу.

Передумови для вивчення дисципліни. «Психологія професійного розвитку та конкурентоздатності» є складовою частиною дисциплін психологічного циклу практичного блоку. Її вивчення передбачає отримання знань з дисциплін: «Організаційна поведінка», «Психологічне консультування в різних сферах життєдіяльності», «Психологія соціальної взаємодії та фасилітації», «Практикум з психотерапії та психокорекції» що сприяє ефективній самореалізації та підвищенню професійної компетентності практичних психологів.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Психологія професійного розвитку та конкурентоздатності» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає застосування теорій та методів психологічної науки, проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та практики.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну, психокорекційну) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

СК11. Здатність розробляти, здійснювати апробацію та проводити програми превенції та корекції порушень психологічного здоров'я особистості.

СК15. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, прийняття рішень та фасилітації.

Навчальна дисципліна «**Психологія професійного розвитку та конкурентоздатності**» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПРН), передбачених освітньою програмою:

ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПРН7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН15. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПРН14. Підбирати і практично використовувати методи психокорекційного та психотерапевтичного впливу в процесі психологічної реабілітації різних груп клієнтів.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

знати:

- зміст понять: «кар'єра», «професійна орієнтація», «професійне самовизначення», «професійна компетентність», «кар'єрна компетентність», «кар'єрні компетенції», «конкурентоспроможна особистість», «конкурентоздатна особистість»;
- критерії і фактори кар'єрного успіху;
- складові професійної орієнтації;
- типи та рівні самовизначення особи.
- методи розвитку кар'єрної компетентності;
- засоби кар'єрного зростання спеціалістів у системі загальної середньої та вищої освіти, системі державного управління;
- діагностичні методики, за допомогою яких можна виявити стан розвитку кар'єрного потенціалу особистості.

вміти:

- створювати завдання розвивального характеру, спрямовані на розвиток кар'єрних компетенцій особистості;
- здійснювати наукові дослідження у галузі управління кар'єрою;
- складати власний кар'єрний договір;
- здійснювати психологічне консультування щодо: а) вибору професії; б) подолання проблем у професійному та особистісному становленні студента у період навчання у ВНЗ; в) побудови розвивального освітнього середовища у ЗНЗ та ВНЗ; г) становлення іміджу вчителя та навчального закладу;
- діагностувати кар'єрні компетенції.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом	Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)	Ознаки курсу
---------	---	--------------

ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
4	120	14/6	28/6	78/108	2	2	Вибіркова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	практ	сам. роб.		лекц.	практ	сам. роб.
Тема 1. Вступ до психології професійного розвитку фахівця	10	2	4	4	10	2	2	6
Тема 2. Психологія професійного становлення: сутність та особливості	10	2	4	4	10	-	-	10
Тема 3. Засоби кар'єрного зростання	20	2	4	14	20	-	-	20
Тема 4. Поняття активності і діяльності в становленні особистості	20	2	4	14	20	-	-	20
Тема 5. Психологія професійного самовизначення майбутніх фахівців	20	2	4	14	20	2	2	16
Тема 6. Самореалізація особистості у різних видах професійної діяльності	20	2	4	14	20	-	-	20
Тема 7. Методологічні засади та психологічна діагностика особливостей професійного становлення майбутніх фахівців	20	2	4	14	20	2	2	16
Усього годин	120	14	28	78	120	6	6	108

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЗАЛІК

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі вищої освіти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізі інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма

1	<p>Тема 1. Вступ до психології професійного розвитку фахівця</p> <p>1. Мета, предмет, об'єкт, завдання навчальної дисципліни «Психології професійного розвитку та конкурентоздатності». Місце професійної діяльності в житті людини.</p> <p>2. Проблема вибору професій.</p> <p>3. Професійний відбір.</p> <p>4. Професійна адаптація до професійної діяльності.</p> <p>5. Розвиток соціальної ідентичності.</p> <p>6. Психологічні особливості взаємодії особистості і професії.</p> <p>7. Розвиток особистості в процесі професійного становлення. Процес професійного становлення.</p> <p>8. Індивідуальна траєкторія професійного життя. Особливості професійного розвитку.</p>	4	2
2	<p>Тема 2. Психологія професійного становлення: сутність та особливості</p> <p>1. Поняття професійне становлення особистості.</p> <p>2. Динамічний процес «формування» особистості.</p> <p>3. Соціально-професійна спрямованість. Перебудова провідної діяльності.</p> <p>4. Протиріччя між особистістю й зовнішніми умовами життєдіяльності.</p> <p>5. Моделі становлення професійної діяльності.</p> <p>6. Траєкторії професійного становлення.</p> <p>7. Стадії професійного становлення.</p>	4	
3	<p>Тема 3. Засоби кар'єрного зростання</p> <p>1. Кар'єра молодого спеціаліста</p> <p>2. Портфоліо кар'єрного просування: структура і способи побудови.</p> <p>3. Методи планування кар'єри.</p> <p>4. Кар'єрні кризи та способи їх подолання.</p> <p>5. Кар'єрні можливості педагогічних працівників у системі загальної середньої освіти.</p> <p>6. Технологія побудови іміджу фахівця</p>	4	
4	<p>Тема 4. Вікові особливості професійного становлення і розвитку особистості</p> <p>1. Психологічні особливості криз професійного становлення.</p> <p>2. Феноменологія криз становлення особистості.</p> <p>3. Кризи як фактор розвитку особистості. Кризи професійного становлення.</p> <p>4. Професійно зумовлені кризи як фактор особистісного і професійного розвитку. Типологія криз професійного становлення.</p>	4	
5	<p>Тема 5. Психологічні особливості та чинники професійного розвитку й кар'єри майбутніх фахівців</p> <p>1. Типи кар'єри з за рівнем стабільності: стабільна, звичайна, нестабільна, з множинними проблемами; за спрямуванням: зовнішня і внутрішня, вертикальна і горизонтальна; за успішністю: успішна, проблемна, неуспішна.</p> <p>2. Об'єктивні критерії як соціальний успіх, послідовність професійних позицій, які займає працівник в</p>	4	2

	організації і в професії. 3. Суб'єктивні критерії як ступінь задоволеності життєвою ситуацією, особливості сприйняття професійних успіхів, образу професійного життя та власної ролі в ньому. 4. Зв'язок самооцінки успішності кар'єри з очікуваннями референтної групи та зовнішніми символами успіху (заробітна плата, престиж, визнання, імідж тощо).		
6	Тема 6. Самореалізація особистості у різних видах професійної діяльності 1. Психологія професіоналізму та вершин майстерності. 2. Елементи творчості в праці та індивідуальний стиль професійної діяльності. 3. Професійні деформації (вигорання, перевантаження, втома). 4. Бар'єри професійно-педагогічного спілкування. 5. Психологія професійної придатності.	4	
7	Тема 7. Методологічні засади та психологічна діагностика особливостей професійного становлення майбутніх фахівців 1. Психологічна діагностика особливостей професійного становлення і розвитку суб'єктів професійної діяльності. 2. Якісні методи дослідження особливостей професійної кар'єри (матричні, експертні характеристики, групові дискусії тощо). 3. Кількісні методи (тестування, опитування, аналіз продуктів діяльності тощо). 4. Проективні методи дослідження ставлення працівників організацій до професійної кар'єри.	4	2
	Всього	28	6

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота здобувачів вищої освіти щодо вивчення дисципліни «Психологія професійного розвитку та конкурентоздатності» передбачає:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма

1	<p>Тема 1. Вступ до психології професійного розвитку фахівця</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та теорії кар'єрної мотивації. 2. Поняття кар'єрної мотивації. Критерії оцінки кар'єрної мотивації персоналу. 3. Розгляд кар'єрної мотивації в провідних теоріях мотивації: <ul style="list-style-type: none"> - теорія А.Маслоу, - теорія К. Альдерфера, - концепція Ф. Герцберга, - теорія Д. Мак- Клееланда, - теорія справедливості С. Адамса, - теорія мотивації Аткинсона, - теорія очікування В. Врума, - модель Портера-Лоулера (Л. Портер, Е. Лоулер), - теорія постановки цілей Е. Лока, - теорія самоконцепції Б. Шаміра. 4. Роль соціального оточення та особистих факторів в кар'єрній мотивації. 5. Роль та вплив батьків на розвиток кар'єрної мотивації персоналу. 6. Поради батькам щодо формування мотивації досягнень. 7. Роль вчителів в формуванні мотивації до діяльності. 8 Фактори впливу на рівень кар'єрної мотивації персоналу. <p>Практичне завдання</p> <p>Продіагностувати одну людину за методикою 16-факторний особистісний опитувальник Р. Кеттелла, визначити в особистісному профілі кожного досліджуваного фактори, які виявляють їх придатність до одного із типів соціального професійного оточення за Дж. Холландом (конвенційний, артистичний, реалістичний, соціальний, дослідницький, підприємницький), аргументувати свою відповідь</p>	10	6
2	<p>Тема 2. Психологія професійного становлення: сутність та особливості</p> <p>Визначити детермінанти професійного становлення.</p> <p>Підготувати доповіді на тему:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Утворення, професійні знання й уміння, загальні й спеціальні здатності, соціально значущі й професійно важливі якості як професійний потенціал розвитку фахівця. 2. Провідний фактор професійного становлення особистості як система об'єктивних вимог до неї. 3. Значення у професійному становленні соціально-економічних умов, соціально-професійних груп й активності самої особистості. 4. Система провідних потреб, мотивів, інтересів, орієнтацій. 5. Специфіка кар'єрного консультування осіб з обмеженими можливостями. 6. Гендерний аспект кар'єрного консультування. 7. Етапи досягнення успіху в професійному і кар'єрному розвитку. 8. Професійне самовдосконалення і кар'єрний розвиток. 	10	10

	<p>9. Техніки самопрезентації.</p> <p>Практичне завдання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка рекомендацій для адміністрації закладу освіти щодо становлення сприятливого психологічного мікроклімату у педагогічному колективі. 2. Створення картотеки діагностичних методик щодо виявлення стану розвитку професійно-значущих якостей викладача ВНЗ. 3. Вивчення технологій кар'єрного просування та оцінки кар'єрного потенціалу управлінця. 4. Принцип Парето як основа прийняття власних рішень в управлінні кар'єрою. 5. Виявлення пріоритетів за допомогою АБВ-аналізу. Сутність, закономірності АБВ-аналізу. Методика застосування АБВ-аналізу в управлінні кар'єрою. 		
3	<p>Тема 3. Засоби кар'єрного зростання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічне консультування з проблем кар'єрного розвитку як засіб недиригентного психологічного впливу на формування особистісного ставлення до професійної діяльності. 2. Напрями діяльності та завдання з кар'єрного консультування. 3. Зміст кар'єрного консультування. 4. Етапи проектування індивідуальної кар'єри. <p>Письмове завдання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скласти портфоліо кар'єрного просування. 2. Охарактеризувати кар'єрні кризи на ранніх етапах професіоналізації. 3. Характеристика проблем у професійному та особистісному становленні студента у період навчання у ВНЗ та складання рекомендацій щодо їх подолання. 4. Складання особистого кар'єрного договору: звіти студентів щодо виконання завдань самостійної роботи. 5. Розробка проекту тренінгу управління кар'єрою: звіти студентів щодо виконання завдань самостійної роботи. <p>Практичне завдання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційно-методичний інструментарій розгортання рольового тренінгу на заняттях у ВНЗ. 2. Розв'язування професійних задач у формі рольового тренінгу. Підготувати тренінгові заняття 3. Створення проекту «Карта бажань». Презентація проектів як результат виконання завдання самостійної роботи. 4. Підібрати приклад із художньої літератури чи художніх фільмів, в яких була б відображена залежність управлінських рішень персонажа від психічних станів особистості на момент прийняття цих рішень. Підготувати міні-реферат із висновками, коментарями, гіпотезами 5. Продіагностувати результати діагностики 2-х людей за методикою О. Фанталової «Рівень співвідношення «цінності» і «доступності» в різних життєвих сферах», визначити ступінь нереалізованості життєвих цінностей досліджуваних і пояснити взаємозалежність цінностей з кар'єрним розвитком 	20	20
4	<p>Тема 4. Вікові особливості професійного становлення і розвитку особистості</p> <p>Підготувати доповіді</p>	20	20

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема усвідомлення змісту, чинників і засобів подолання професійних криз. 2. Вікові особливості кар'єри (С. Паркінсон). 3. Кар'єрне плато як період у професійному житті фахівця, впродовж якого відбувається поступове падіння і призупинення зовнішньої і внутрішньої динаміки професійного розвитку. 4. Організаційне та особистісне плато. 5. Американська і японська моделі побудови кар'єри 6. Кар'єрограма та план розвитку кар'єри. Перелік розділів кар'єрограми. 7. Методика ретроспективного опису керівником (працівником) власної кар'єри. 8. Картка планування професійної кар'єри працівників японських компаній. <p>Практичне завдання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порівняльна характеристика кар'єрних орієнтацій чоловіків та жінок, особливостей чоловічої та жіночої стратегій працевлаштування та побудови успішної кар'єри. 2. Складання кодексу корпоративної поведінки працівників установи: закладу освіти, промислового підприємства, бізнес-організації (на вибір). 3. Складання кодексу корпоративної поведінки працівників установи: закладу освіти, промислового підприємства, бізнес-організації (на вибір). 4. Знайти у художньому фільмі епізод з демонстрацією гендерної специфіки розвитку кар'єри 		
5	<p>Тема 5. Психологічні особливості та чинники професійного розвитку й кар'єри майбутніх фахівців</p> <p>Підготувати доповіді</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гендерний аспект професійного самовизначення і становлення фахівців. 2. Специфічні проблеми професійного становлення фахівців гендерної природи: «страх неуспіху» у чоловіків і «страх успіху» у жінок. 3. Бар'єри професійного становлення жінок (необхідність встановлення балансу між сім'єю і роботою, підвищена відповідальність жінок при прийнятті кар'єрних рішень, ефект «скляної стелі», гендерні, соціокультурні стереотипи тощо). 4. Суперечливий характер норм «мужності» і вимог до особистості фахівця-чоловіка як чинник його професійного стресу. 5. Закономірності ділової активності: закон Парето, закон Паркінсона, концепція Е. Берна. 6. Фактори хронофагії. Фактори хроносейвінгу. <p>Практичне завдання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомитись з правилами складання документів при отриманні роботи. Техніка складання та структура: портфоліо кар'єрного просування, резюме, супровідного листа, контракту. З урахуванням структури та вимог заповнення та висвітлення інформації та само презентації 2. Скласти власне резюме 3. Провести порівняльну характеристику типів корпоративних культур (Американська, східна та європейська корпоративні культури). <p>Робота в парах:</p>	20	16

	Ділова гра «Працевлаштування. Співбесіда»		
6	<p>Тема 6. Самореалізація особистості у різних видах професійної діяльності Підготувати доповідь</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Коучинг як вид кар'єрного консультування: модель кар'єри мрії. 2. Розробка індивідуального плану кар'єрного розвитку 3. Професійна кар'єра в ієрархії життєвих цілей 4. Особистості професійна кар'єра в ієрархії життєвих цілей особистості 5. Механізми сприяння розвитку самомотивації особистості до професійного успіху. 6. Складові технології розвитку мотивації до професійної кар'єри 7. Зміст технології розвитку мотивації: <ul style="list-style-type: none"> - аксіологічна сфера (динаміки життєвих цілей, умов трансформації власної системи цінностей, власного творчого потенціалу); - когнітивна сфера; - емоційно-вольова сфера; - комунікативна сфера, - рефлексивні процеси. <p>Практичне завдання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Провести діагностику зробити звіт 2. Інструмент «Колесо балансу» і SWOT-аналіз кар'єрних планів. 3. Підготувати консультативну бесіду «Кар'єрне консультування безробітних» 4. Провести діагностування мотивації; Обґрунтувати вибір відповідних форм і методів корекційної роботи; 5. Скласти стратегії особистісного і кар'єрного розвитку. 6. Розробити рекомендації щодо розвитку навичок само мотивації 7. Знайти у художньому фільмі епізод з демонстрацією гендерної специфіки розвитку кар'єри 	20	20
7	<p>Тема 7. Методологічні засади та психологічна діагностика особливостей професійного становлення майбутніх фахівців</p> <p>Професійна кар'єра і професійне становлення особистості. Етапи професійної кар'єри (за змістом, відповідно до індивідуальних кар'єрних орієнтацій та настановлень, залежно від статусу, потреб працівника). Триступенева модель розвитку кар'єри (за Д. Халлом). Стадії кар'єри (Д. Сьюпер). Стадії кар'єрного зростання (за К. Крамом). Підхід Е. Шейна до стадій професійної кар'єри.</p> <p>Практичне завдання</p> <p>Скласти перелік методик діагностики професійного розвитку та кар'єрних орієнтацій. Провести діагностику за вибраним комплексом та інтерпретувати результати. - Методика незавершених речень.</p>	20	16

	<ul style="list-style-type: none"> - Визначення кар'єрних орієнтацій (методика Е. Шейна). - Методи дослідження організаційних факторів, що зумовлюють професійне навчання і професійну кар'єру фахівців. - Методи дослідження організаційних факторів, що зумовлюють професійну кар'єру фахівців. - Запропонуйте правила ділового спілкування психологів на широкомасштабних психологічних фестивалях і майстер-класах <p>Підготувати доповіді Визначення гендерних особливостей працівників як чинників їх професійного становлення і професійної кар'єри.</p>		
	Всього	120	108

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
<p>поточний контроль, який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.</p>	50%
<p>підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення заліку.</p>	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; тестовий контроль знань, робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, залік
--	--

Питання до заліку

1. Зміст поняття «кар'єра».
2. Типи і стадії кар'єри.
3. Цілеполагання у кар'єрі та кар'єрне планування.
4. Основні моделі та стратегії кар'єри.
5. Зміст поняття «професійна орієнтація». Психологічні проблеми професійної орієнтації.
6. Складові професійної орієнтації: професійна інформація, професійна консультація, професійний відбір.
7. Методи професійної орієнтації.
8. Етапи професійного становлення особистості.
9. Зміст поняття «професійне самовизначення». Типи та рівні самовизначення особи.
10. Об'єктивні та суб'єктивні критерії успішної кар'єри.
11. Фактори кар'єрного успіху: економічні, політичні, медичні, правові. 12. Мотивація кар'єри.

13. Гендерні аспекти кар'єри.
14. Зміст понять: «професійна компетентність», «кар'єрна компетентність», «кар'єрні компетенції», «конкурентоздатний фахівець».
15. Методи розвитку кар'єрної компетентності.
16. Особливості кар'єрного просування на сучасному ринку праці.
17. Портфоліо кар'єрного просування: структура і способи побудови.
18. Методи планування кар'єри.
19. Кар'єрні кризи та способи їх подолання.
20. Розвивальне освітнє середовище у ВНЗ як фактор забезпечення успіху у подальшій кар'єрі випускника.
21. Психолого-педагогічні умови побудови розвивального освітнього середовища у ВНЗ.
22. Вимоги до викладача ВНЗ як кар'єрного тьютора.
23. Кар'єрні можливості педагогічних працівників у системі загальної середньої освіти.
24. Складові рейтингу вчителя навчального закладу.
25. Складові рейтингу адміністратора навчального закладу.
26. Технологія побудови іміджу вчителя.
27. Педагогічні інновації як показник конкурентоздатності вчителя.
28. Психологічний аналіз уроку як засіб розвитку конкурентоздатності вчителя.
29. Засоби професійного самовдосконалення вчителя.
30. Роль практичного психолога у загальноосвітньому навчальному закладі.
31. Зовнішні та внутрішні показники іміджу навчального закладу.
32. Роль директора у становленні іміджу навчального закладу.
33. Психологічне забезпечення конструктивної взаємодії у підсистемах: «учитель – клас», «учитель – учень», «адміністратор – вчитель».
34. Особливості роботи практичного психолога з адміністрацією навчального закладу.
35. Кар'єрні можливості викладачів та адміністративно-управлінського персоналу ВНЗ.
36. Складові рейтингу викладача ВНЗ.
37. Показники іміджу викладача ВНЗ.
38. Напрямки кар'єри у системі державного управління.
39. Ротація кадрів. Її позитивні та негативні наслідки.
40. Стратегії досягнення професійного успіху у системі державного управління.
41. Роль психолога у системі державного управління.
42. Компетенції, які визначають кар'єрних успіх менеджерів сучасних бізнесорганізацій.
43. Психолого-педагогічне забезпечення розвитку компетенцій: «системність мислення», «гнучкість у спілкуванні», «орієнтація на конкретний результат діяльності», «здатність планувати та проектувати».
44. Орієнтації, які визначають кар'єрний успіх на промисловому підприємстві.
45. Психолого-педагогічні умови розвитку кар'єрних компетенцій співробітників установи.
46. Завдання розвивального характеру, спрямовані на розвиток поняттєвого мислення, як складової професійної компетентності особистості.
47. Завдання, спрямовані на розвиток вербальної та невербальної техніки як складових мобільності особистості.
48. Інтерактивні методи навчання спрямовані на розвиток кар'єрних компетенцій особистості у системі післядипломної освіти.

49. Особистісні фактори кар'єрного успіху: професійно-значущі якості.
50. Правила складання документів при отриманні роботи.
51. Техніка складання та структура: портфоліо кар'єрного просування, резюме, супровідного листа, контракту.
52. Рекомендації зі складання резюме. Обов'язкові розділи резюме.
53. Техніка спілкування з потенційним роботодавцем.
54. Типи співбесід. етапи підготовки до співбесіди.
55. Типи питань, що задаються на співбесідах.
56. Правила телефонного спілкування з потенційним роботодавцем.
57. Гендерний аспект кар'єри. Поняття про гендер та гендерні дослідження.
58. Особливості чоловічої і жіночої кар'єрної стратегії.
59. Гендерні аспекти у працевлаштуванні.
60. Порівняльна характеристика відношення до кар'єри чоловіків і жінок.
61. Особливості жіночої і чоловічої психології, що впливають на побудову і розвиток кар'єри.
62. Типологія кар'єри. Типологія соціальних кар'єр регіональних керівників. Типи елітних кар'єр.
63. Типи особистості за Джоном Л. Голандом: дослідницький, артистичний, підприємницький, конвенціональний, соціальний, реалістичний.
64. Техніка спілкування з потенційним роботодавцем.
65. Типи корпоративних культур. Категорії корпоративних культур.
66. Порівняльна характеристика типів корпоративних культур. Американська, східна та європейська корпоративні культури.
67. Принцип Парето як основа прийняття власних рішень в управлінні кар'єрою.
68. Виявлення пріоритетів за допомогою АБВ-аналізу. Сутність, закономірності АБВ-аналізу. Методика застосування АБВ-аналізу в управлінні кар'єрою.
69. Закономірності ділової активності: закон Парето, закон Паркінсона, концепція Е. Берна.
70. Характеристика кар'єрних моментів Е. Шейна

**9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОГО ПЕРЕДВИЩОГО РІВНЯ ОСВІТИ
З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ**

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			

1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	--/	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	--/	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
Поточний контроль			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	--/	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	--/	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль залік			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- **«відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів.** Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- **«добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів.** Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- **«добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів.** Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- **«задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів.** Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- **«задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів.** Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- **«незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів.** Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- **«незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів.** Студент не володіє навчальним матеріалом.

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗА РІЗНИМИ ШКАЛАМИ

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Базиль Л.О., Єршова Л.М. (2019). Організація консультування з професійної кар'єри учнів професійно-технічних навчальних закладів: Методичні рекомендації для педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Житомир: Полісся, 104 с.
2. Байдулін В.Б., Злочевська Л.С., Торчевська Н.В.. Як планувати власну професійну кар'єру: методичні рекомендації. Житомир: Полісся, 2018. 80 с.
3. Заєць І.В., Ігнатович О.М., Татаурова-Осика Г.П., Шевенко А.М. Кар'єрне консультування: практичний посібник. Київ. 2019. 292 с.
4. Кокун О.М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: Монографія. К.: ДП «Інформ.-аналіт. агенство», 2012. 200 с.
5. Лозовецька В.Т. Професійна кар'єра особистості в сучасних умовах : Монографія. К., 2015. 279 с.
6. Управління діловою кар'єрою : навчальний посібник для студентів напряму підготовки "Управління персоналом та економіка праці" усіх форм навчання / Г. В. Назарова, І. П. Отенко, С. В. Мішина та ін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2016. – 295 с
7. Хміль Ф.І. Ділове спілкування: навчальний посібник. К.: Академвидав, 2004. 280 с.

Допоміжна:

1. Алексеєва С.В., Гриценко І.А., Закатнов Д.О., Кузьмінська Л.Д., Орлов В.Ф.. Психолого-педагогічні тренінги у системі консультування з професійної кар'єри учнів професійно-технічних навчальних закладів: методичний посібник. Житомир: Полісся, 2018. 196 с.
2. Базиль Л.О., Орлов В.Ф. (2018). Консультування з професійної кар'єри як важливий чинник самореалізації майбутніх фахівців. Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, VI (75), 181, 7-10
3. Гордієнко В. Розвиток особистості в процесі професіоналізації: професіогенез особистості / В. Гордієнко // Психологія праці та професійної підготовки особистості: навч. посібник / За ред. П.С.Перепелиці, В.В. Рибалки. – Хмельницький: ТУП, 2001. – с. 48-67.
4. Гриценко І. А. Проблеми формування кар'єрних орієнтацій учнів ПТНЗ. Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка: зб. наук. праць. Павлоград. Вип. 13. 2017. С. 44-50.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України – <https://rada.gov.ua/news/zak>
2. Наукова періодика України – <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334> –.

3. Електронні підручники он-лайн «Педагогіка і психологія» – <http://chitalka.info/psy.html>.
4. Вісник психології і соціальної педагогіки – <http://psyh.kiev.ua/nma-referats/flarefers/lang-1/referat-109/referatpart-4/index.html> –.
5. Пошукова система Google. — <http://www.google.com>.
6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – nbuv.gov.ua
7. Державна науково-медична бібліотека України – ukrlibworld.kiev.ua/med4.gntb.n-t.org
8. Публічна бібліотека імені Лесі Українки (Київ) – lucl.lucl.kiev.ua.ukrbook.net
9. Українська електронна бібліотека – lib.com.ua